

# Museum Het Ursulinenconvent

**Nieuwsbrief** nazomer 2021



## Een nieuw begin met mooie nieuwe museumstukken

Eijsden, september 2021

Na een voorzichtige zomer ziet het er naar uit dat het museum zich weer kan opmaken voor een 'ouderwetse' nazomer; één zonder al te veel coronamaatregelen en een goed gevuld programma en derhalve de hoogste tijd voor een nieuwsbrief !!

Op zaterdag 4 september ontving het museum bezoek van het echtpaar Carien en Raimund Walter-Regout uit Weiterstadt in Duitsland. Carien werd vergezeld door haar zuster en neef en nicht Schmedding. Reden voor het bezoek was een schenking aan het museum van de portretten van het grootouderslijk echtpaar Regout-Keuls, een schilderij van hun Villa Canne en een lading andere objecten gerelateerd aan dit echtpaar en hun familie. Het museum is uiteraard zeer verheugd met deze fantastische donatie. Naast de familie Hustinx is nu ook deze andere toonaangevende familie uit de omgeving goed vertegenwoordigd in het museum.

Van Marion Vermeulen-van Alphen uit Nieuw Zeeland ontving een koperen tabaksdooz en een mooie Oranje-Nassau gedenkpenning uit 1747 uit de familie (zie verderop in deze nieuwsbrief).

Nog een reden om vrolijk te zijn in het museum vormde de publicatie van deel 1 in de Reeks Kleine Publicaties van Museum Het Ursulinenconvent: *Cecilia Maria Barthelemon, geschilderd door Jonathan Cattermole*, en het verschijnen van een boekje over planten in de Dubois Apothekerstuin door Harrie Fekkers. Uiteraard verheugen wij, de vrijwilligers van het museum, ons bovenal op de mogelijkheid u weer in hte museum te ontmoeten in de komende periode.

Leo Barjesteh van Waalwijk van Doorn  
directeur Museum Het Ursulinenconvent

## Website

Op de website [museum.ursulinenconvent.com](http://museum.ursulinenconvent.com) vindt u informatie over het Internationaal Museum voor Familiegesciedenis. De website biedt u ook informatie over activiteiten en bijzondere evenementen.

Jaargang 6,  
nummer 1

Foto's door Guy Schroen,  
Shayan en Lily BvWvD.





# PENSIONNAT

## NOTRE DAME DE LOURDES



*Carien Walter-Regout toont in een Regout album met vele groot-formaat gravures een gravure van de tuin van Vaeshartelt.*





## Kroniek van een koperen tabaksdoos

Van Marion Ingrid Vermeulen-van Alphen uit Nieuw Zeeland ontving het museum een fraaie koperen tabaksdoos “uit de familie”.

De oorsprong was echter onduidelijk. Met enig archiefonderzoek werd deze al spoedig duidelijk. Onmiskenbaar werd het onderzoek aanzienlijk geholpen door de combinatie van de vier initialen met de familienaam gegraveerd aan de binnenzijde van de doos – H.F.W.W. van Drongelen – waarvoor maar één kandidaat beschikbaar bleek: bierbrouwer Hendrik Fredrik Wilhelm Wijnand van Drongelen, geboren te Haarlem op 28 juni 1819 en aldaar overleden om 7.00 uur in de voormiddag van 19 december 1852.

Zijn ouders Frans Lodewijk van Drongelen, koopman en brouwer, en Lucia Maria Elizabeth Schmidt waren op 26 maart 1817 in diezelfde stad gehuwd. Frans was een zoon van Ds. Wijnand van Drongelen, predikant te Nuenen, en Maria Hegner. Lucia was een dochter van Fredrik Wilhelm Schmidt en Geesje Johanna Petsch. Getuigen bij het huwelijk waren zijn oom de koopman Paulus Hegner, 49 jaar en wonende op de Kleine Krocht te Haarlem, zijn neef de 21-jarige tabaksverkoper Christoffel Timmermans, ook wonende op de Kleine Krocht, haar broeder Johannes Henricus Schmidt, 31 jaar en azijnmaker in de Grote Houtstraat, en haar goede bekende de 63-jarige fabrikteur Isaac Wijnkamp. De bruidegom woonde in de Kleine Krocht en de bruid aan de Nieuwegracht.



HFFW was het tweede kind van het echtpaar; eerder, op 22 december 1817, was een dochter levenloos ter wereld gekomen. Hij was tevens hun laatste en dus uiteindelijk enig overblijvende kind. Zoals zijn zusje werd ook HFFW geboren in het huis Grote Houtstraat wijk 3 nr 560, maar al spoedig verhuisde het gezin naar het huis Nieuwegracht wijk 6 nr 319 en in dat huis zou HFFW zijn leven blijven wonen. Hij groeide daar rustig op met zijn ouders en twee inwonende dienstboden.



*Foto's boven, links ingang brouwerij en rechts kantoor van brouwerij 't Scheepje van de firma Van der Aa, Schmidt & Co te Haarlem.*

*Foto's onder links de Nieuwegracht te Haarlem en rechts een prijs-courant van de brouwerij.*

Vader Frans Lodewijk was één van de vier vennoten in de firma van der Aa, Schmidt & Compagnie met hun in die tijd vermaarde en al in het jaar 1351 opgerichte bierbrouwerij 't Scheepje dat kantoor hield aan de Houtmarkt. Hoewel de familie stevig geworteld was in Haarlem, en moeder Lucia daar op 20 oktober 1786 was geboren, was vader Frans Lodewijk op 22 december 1790 te Mierlo geboren en had hij geruime tijd te Nuenen gewoond. Het is dus niet verwonderlijk dat hij ook gevoelens had voor zijn geboortestreek en op 13 februari 1834 lid werd van het 'Comité tot onderstand voor de noodlijdenden ten gevolge van de overstromingen in de provincie Noord-Brabant'.

HFFW bleef na het overlijden van zijn ouders (Lucia op 26 juli 1837 en Frans Lodewijk op 20 november 1843) wonen in het huis aan de Nieuwegracht, samen met dienstbode Anna Maria Lijnkamp en nicht Cornelia Maria Hegner. HFFW nam zijn vaders positie als vennoot in de firma Van der Aa, Schmidt & Co en in brouwerij 't Scheepken over en bleef als bierbrouwer actief tot zijn overlijden op 33-jarige leeftijd in 1852. Op 2 februari 1849 had hij zijn testament gemaakt en tot enige en algehele erfgenaam benoemd "Vrouwe Johanna Jacoba van Drongelen, weduwe van de Heer David Christiaan Middelaer, buiten beroep wonende te Dongen". Aan zijn nicht Cornelia Maria Hegner, die bij hem in huis woonde, legateerde hij 4.000 gulden. Voorts bestemde hij 3.000 gulden tot fonds van het Gereformeerd



Burgerweeshuis te Haarlem, legateerde 150 gulden aan de directeuren van de begrafenisbus onder de zinspreuk *Mijn glas loopt ras*, aan zijn dienstmaagd 100 gulden, aan Cornelis van Eeken “gealimenteerde in het Nederduits-Gereformeerde Diaconie- en Aalmoezeniersarmenhuis te Haarlem een gelijke 100 gulden en laatstelijk aan de uitvoerders van zijn uiterste wil 500 gulden. Op 10 januari 1853 werd voor notaris Aegidius Walaardt Sacré te Haarlem door notaris D.F. Crommelin op aanwijzen van “Mejufvrouw Cornelia Maria Hegner, ongehuwd, buiten beroep ten sterfhuis woonachtig, en waardering door den Heer Adelbertus Engesmet, ondernemer van openbare verkopeningen” de inboedel geregistreerd in aanwezigheid van de executeurs testamentair “de WelEdele Heeren Willem Jan Santbergen, griffier bij de Arrondissementsrechtbank, en Willem Coenraad van Beek, buiten beroep”.

In de inboedel treffen we naast veel andere goederen o.a. een olieverfschilderij door H. Savry aan, alsmede een miniatuurportret in goud gevat (gewaardeerd op 12 gulden), een obligatie ten laste van *Societeit Eendragt* te Haarlem groot 100 gulden ( en zo weten we dat hij lid was) en ook een “ronta tabaksdoos gewaardeerd op 5 gulden” en “een koperen gegraveerden tabaksdoos” gewaardeerd op 2 gulden” en het kan niet anders dan dat dit de tabaksdoos is die vanuit Nieuw-Zeeland naar Eijsden is gekomen.

De vererving is vervolgens eenvoudig te volgen: Johanna Jacoba van Drongelen en David Christiaan Middelaer hadden een dochter Johanna Christina Middelaer (1820-1898) die op 20 september 1844 te Dongen gehuwd was met notaris Jacobus Johannes Adriaan Sem van Alphen (1807-1880, zoon van Adriaan Jakob van Alphen en Catharina Maria van Naarssen). Hun zonen Johan en Frits werden mede-directeuren van de bierbrouwerij 't Scheepje. Via hun zoon David Christiaan Jan (Chris) van Alphen (1845-1901), ook notaris te Dongen, en zijn echtgenote Samuëla Jacoba Frijlinck (1847-1944, dochter van notaris Carel Marinus Frijlinck en Wilhelmina Brunsveld van Hulten) komt de tabaksdoos bij hun zoon fruitteler en imker Carel Marinus van Alphen (1889-1981), in 1921 te Heemstede gehuwd met de in Brooklyn – uit een Nederlandse vader en Amerikaanse moeder – geboren Dera Frances van Schouwenburg (1897-1972), de grootouders van Marion Ingrid Vermeulen-van Alphen.

*Foto's onder:*  
a) Het huis Kerkstraat 34 te Dongen, in 1833 gekocht door notaris Van Alphen en verhuurd aan zijn broer Johan. Ook Johanna Christina Middelaer woonde hier tot haar overlijden in 1898. b) Het huis Kerkstraat 41 'Villa Mijn Lust', in 1890 gebouwd door notaris Chris van Alphen op de plaats van het huis van zijn vader. Foto c) links achter Samuëla Jacoba Frijlinck en geheel rechts Chris van Alphen, met dienstbode en kinderen.



## Programma

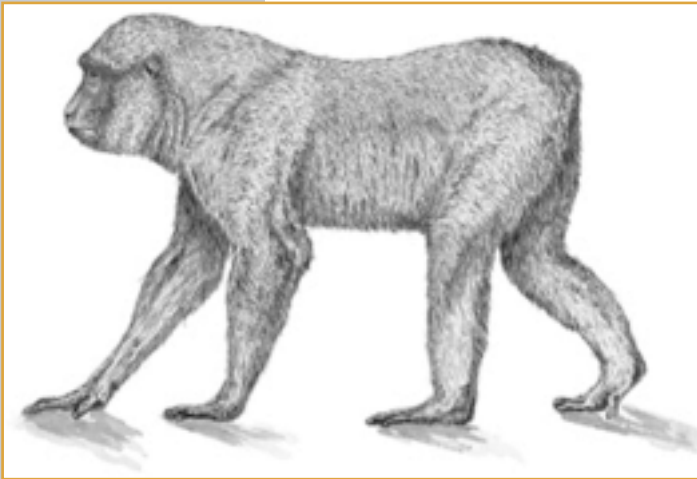
Zondag 26 september 11.00-13.15 uur: Najaarslezing Eugène Dubois

### Dr. Wiel Schins: Wat had Eugène Dubois in de klei van Tegelen te zoeken?

De entree is 5 €. Wilt u deelnemen dan dient u zich via een email aan te melden: emailadres is: warri009@planet.nl. Verder dient u vooraf 5 € over te maken op de Raborekening van SED, onder vermelding van naam, adres en woonplaats.

IBAN: NL70RABO0157667057; BIC: RABONL2U

Voor leden van het Dubois Genootschap is de toegang gratis. Wel moet men zich vooraf aanmelden via een email.



*Macaca sylvanus florentina* – De aap van egelen.

Samenvatting lezing - Wat had Eugène Dubois in de klei van Tegelen te zoeken?

De uit Eijsden afkomstige Eugène Dubois is wereldvermaard vanwege zijn vondsten en beschrijving van de eerste rechtop lopende menssoort, die we nu Homo erectus noemen. Terug in Nederland van zijn avontuurlijke zoektocht in Nederlands Indië, zette hij rond 1900 zijn zinnen op het onderzoeken van de kleilagen in Tegelen in Noord-Limburg, afgezet in de overgang van een warme naar een koude periode.

Duizenden zoogdierbotten, kiezen, zaden en vruchten bestudeerde hij en zijn assistenten.

Dubois wilde hiermee maar al te graag bewijzen dat deze kleilagen uit dezelfde tijd stamden als “zijn”

Homo erectus uit Nederlands Indië. Dat wederom moest leiden tot het vinden van onze “eigen” Nederlandse Homo erectus, als tegenhanger van de oude menselijke fossielen uit naburige landen, zoals de Neanderthalers in België en Duitsland. Gedreven, ja zelfs obsessief als hij was, negeerde hij ook hier weer alles wat tegen zijn wens indruiste. Toen een gevonden nijlpaardkies daarna van een ‘gewoon’ varken bleek te zijn, werd zijn assistent voor schut gezet. Toen deze echter daarna met de kies van een aap op de proppen kwam was de vrede gauw hersteld en maakte de euforie zich van Dubois meester. Dát was wat hij zocht, de opmaat naar een eigen Homo erectus. De aap in de vroegere Limburgse natuur spreekt ook nu nog tot de verbeelding. Deze is in de Kerkraadse dierentuin levend te bewonderen. En de zo vurig gewenste menselijke fossielen? Helaas, maar het had zo maar gekund: Homo erectus is toch niet zo ver verwijderd.

Over de spreker: **Wiel Schins** (Wahlwiller, 1952) is van huis uit scheikundige van de vaste materie, was onderzoeker in de zonneceltechnologie, bekleedde daarna directiefuncties in het grote bedrijfsleven en werkt nu als zelfstandig organisatie-deskundige. Als een tweede levenslijn is hij sinds zijn vroegste jeugd zeer actief met geologie en menselijke prehistorie en is hij al meer dan twintig jaar voorzitter van de Nederlandse Geologische Vereniging afdeling Limburg. Hij schreef het boek *Het Fenomeen Felder*, over de pioniers van de Limburgse geologie, en *Tussen Utopia en Vanzelfsprekendheid*, dat een toekomstbeeld van de samenleving baseert op onze kennis van het systeem Aarde-Leven. Wiel is projectleider bij het realiseren van een informatiecentrum geologie-prehistorie in Rijckholt, met de vuursteenmijnen in het middelpunt.



Vrijdag 1 oktober 20.00-21.00 uur: concert Robert Visser

## Concert in de kapel: ROCOCO !

Onder de titel ROCOCO ! voert Robert Visser samen met zijn pianist Zhengqiu Chen een programma uit dat vele muziekgenres omvat. Robert tracht op zijn euphonium voortdurend zijn muziek nog beter te maken en dat instrument een prominentere plaats in de muziekwereld te geven. Hij is betrokken bij de firma ADAMS in Ittervoort en bespeelt een ADAMS E3 antiek euphonium.

Met dit instrument speelt hij in vele ensembles en orkesten en trad hij o.a. op met het Limburgs Jeugd Orkest en het NJO Symfonie Orkest. Hij speelt nieuw en oud repertoire in een fris nieuw jasje en hij begeleidt regelmatig organisten. Daarbij componeert en arrangeert hij kamermuziek, met de focus op muziek voor koperinstrumenten.

In Eijsden voert hij een concert uit met muziek die origineel voor euphonium is geschreven naast gearrangeerd werk. Beroemde componisten zullen langs komen zoals Tchaikovsky, Piazzolla en Ponchielli. Het belooft een programma te worden dat zelfs in Eijsden, een plaats gezegend met prachtige harmonieën, een nieuw kopergeluid zal laten horen.

Reserveren via onze website:  
[www.ursulinenconvent.com](http://www.ursulinenconvent.com)

• Plaats: de kapel van het Ursulinenconvent,  
Breusterstraat 27, 6245EH  
Eijsden

• Aanvang: 20.00 uur

• Toegang: € 17,50  
(studenten met kaart en kinderen onder 12: € 7,50)



# ROCOCO!

ROBERT VISSER  
ZHENGQIU CHEN  
BEN MIDDELDORP

9 september | Theater 't Hof | Arnhem  
11 september | Willem II Toonzaal | Den Bosch  
12 september | Het Cenakel | Tilburg  
17 september | Amstelkerk | Amsterdam  
19 september | Theater Buitensoos | Zwolle  
1 oktober | Ursulineconvent | Eijsden  
2 oktober | Cellebroederskapel | Maastricht  
3 oktober | De Kloosterbibliotheek | Wittem

Voor tijden en tickets: [www.robertmvisser.com](http://www.robertmvisser.com)

Zondag 3 oktober 16.00-17.00 uur: concert Chrisjtein

### Liederencital Entführe mich leicht in geträumte Lande



The poster features the 'Chrisjtein' logo at the top left. The title 'Liederencital' is in orange, and the subtitle 'Entführe mich leicht in geträumte Lande' is in white. A central illustration shows a woman in a flowing dress. At the bottom, a photograph shows a pianist and a baritone. Text at the bottom lists the performers, composers, venue, and contact information.

zondag  
3 oktober  
16.00 uur

**Vincent Kusters, bariton**  
**Charlie Bo Meijering, piano**

Robert Schumann  
Franz Schubert  
Gabriel Fauré  
Hans Leenders

kapel Ursulinenconvent Breusterstraat 27 Eijsden entree €10,00  
voor reserveringen [www.cultuur-eijsden.nl](http://www.cultuur-eijsden.nl) of [chrisjtein@gmail.com](mailto:chrisjtein@gmail.com)

Vincent Kusters, bariton  
Charlie Bo Meijering, piano

• Plaats: de kapel van het Ursulinenconvent,  
Breusterstraat 27, 6245EH Eijsden

• Aanvang: 16.00 uur

• Toegang: € 10,00

Zondag 10 oktober aanvang: 14.30 uur: Excellent Concert

### Fatjona Maliqi, piano

Ludwig van Beethoven - 33 Veränderungen  
über ein Walzer von Diabelli opus 120

Franz Liszt - Sonate in b

Toegang € 24,- / tot 27 jaar € 14,-.

De uit Kosovo afkomstige pianiste Fatjona Maliqi onderscheidt zich met een voorliefde

voor bijzonder veeleisende programma's, die ze op onmiskenbaar eigen wijze uitvoert. Haar spel maakt indruk op zowel publiek als de vakpers. Ze verwierf veel erkenning voor haar uitvoeringen van de Goldbergvariaties van Johann Sebastian Bach, die ze speelde "alsof alles heel eenvoudig was" (Bonner Generalanzeiger).

• **Fatjona Maliqi**, voortgekomen uit de klas van Heribert Koch aan de Musikhochschule Münster, houdt zich niet alleen bezig met de concertpraktijk op moderne instrumenten, maar ook met het bespelen van historische toetsinstrumenten. Als onderdeel van de activiteiten voor het Beethovenjaar zal de de Diabellivariaties op cd opnemen op een historische vleugel uit de Beetz Collection en ondermeer een recital geven in de Kammermusiksaal in het Beethovenhuis in Bonn.





## Nu te zien in het museum: mini-expositie

### *Cecilia Maria Barthelemon geschilderd door Jonathan Cattermole*

#### **Spectaculaire dubbel-ontdekking: niet één, maar twee portretten van vrouwelijke componist gevonden!**

Joseph Haydn was een bewonderaar van haar stem en Mozart liet haar muziek naar Wenen opsturen.

Cecilia Maria Barthelemon (1767-1859) was een componist, zanger en musicus die aan het eind van de 18e eeuw de harten van de Britse beau monde veroverde. Al op jonge leeftijd toerde zij met haar ouders door Europa, waar zij optrad voor vorstinnen als Marie Antoinette en Maria Carolina van Oostenrijk.

De publicatie van haar eerste drie sonates in 1786 wekte interesse onder de meest invloedrijke figuren van haar tijd - wel 340 van hen kochten haar *Opus 1* nog voordat het uitgegeven was, waaronder de schilder Sir Joshua Reynolds, de componist Muzio Clementi en de Britse kroonprins (de latere koning George IV). Barthelemon was een van de weinige vrouwen van haar tijd die doorbrak als optredend musicus en componist. Toch was er geen portret van haar bekend en wist men niet meer hoe zij er uit zag.

Eind 2020 ontdekte kunsthistoricus Shayan Barjesteh van Waalwijk van Doorn (24) op een veiling in Grantham, Lincolnshire, een paneel (34 x 30 cm) met daarop het portret van een vrouw. Aan de hand van een inscriptie in een bijbeltje kon worden vastgesteld dat het niet zomaar om een vrouw ging: het schilderij toont Cecilia Maria Barthelemon in de herfst van haar leven. De schilder was de twintigjarige portretschilder Jonathan Cattermole, geboren in een familie van huisschilders en loodgieters. Deze veelbelovende jonge kunstenaar werd aangenomen op de prestigieuze Royal Academy of Arts, maar stierf reeds tijdens zijn eerste studiejaar aan de gevolgen van tuberculose. Het schilderij is zijn vroegst bekende werk en was het enige bekende portret van Barthelemon.

Wat niemand had verwacht was dat Shayan een half jaar later nog een portret van Barthelemon zou vinden, dit keer een miniatuurportret (6.5 x 5.5 cm) dat haar op jongere leeftijd toont. Het is geschilderd door Ann Trewinnard, een miniatuurschilder wiens werk zo geliefd was dat zij (als vrouw) in de belangrijkste tentoonstellingen van haar tijd mocht exposeren. Een aantal voorbeelden van haar werk zijn te vinden in het Victoria & Albert Museum te Londen.

Beide portretten van Cecilia Maria Barthelemon worden nu voor het eerst tentoongesteld in het Ursulinenconvent in Eijsden.

Speciaal voor deze gelegenheid werd een boekje geschreven dat voor € 5,- te koop is in de museumwinkel.

